



FATİH BALKIŞ

YERLEKİMİ



FATİH BALKIŞ  
YERÇEKİMİ

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Aya Kitap, 2010

Can Yayınları'nda 1. basım: Ocak 2014, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım ([www.lom.com.tr](http://www.lom.com.tr))

Kapak resmi: © Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1934-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

[www.canyayinlari.com](http://www.canyayinlari.com)

[yayinevi@canyayinlari.com](mailto:yayinevi@canyayinlari.com)

Sertifika No: 10758

FATİH BALKIŞ  
YERÇEKİMİ

ROMAN

♥can

Fatih Balkış'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

*Fars*, 2013

FATİH BALKIŞ, 1977'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dramaturji ve Tiyatro Eleştirmenliği Bölümü'nden 2002'de mezun oldu. Bir süre Bahçeşehir Üniversitesi'nde Sanat ve İletişim yüksek lisansına devam etti. Studio Oyuncuları'na katıldı. 2010'da yayımlanan ilk romanı *Yerçekimi*'ni, 2013'te ikinci romanı *Fars* izledi. *Radikal Kitap*, *Cumhuriyet Kitap*, *Hürriyet Gösteri*, *Remzi Kitap Gazetesi* gibi kitap eklerinde ve dergilerde edebiyat eleştirileri ve söyleşileri yayımlandı. Reklam yazarı olarak çalıştı ve serbest editörlük yaptı. Ailesiyle Kanada'nın Vancouver şehrinde yaşıyor.





Özge'ye



# 1

Çevirdiği kitabın tanıtım gecesindeydi. Çok ünlü bir yazarın dünyada bir milyon satmış olan yeni kitabını çevirmişti. Yayınevi ilk baskı olarak yirmi bin adet basmış ve kitap çoktan dağıtımçıların eline ulaşmıştı. Gece de yayın dünyasından yöneticiler, yazarlar ve gazeteciler vardı. Herkes elinde içkisi çene çalıyordu. O da bir yerlerde birkaç tanıdığıyla sohbet etmiş, ardından bir masanın başında yalnız kalmıştı. Özel toplantılar için kiralanmış büyük bir yerdi burası. Kimi sanat eserlerine de geçici süreyle ev sahipliği yapıyordu. Üst katından görülen güzel bir deniz manzarası vardı. Kadın daha önce oradan şehri izlemişti. Belki benim gibi partinin havasından sıkılmış bir-iki kişiyi bulabilirim, düşüncesiyle merdivenlere yöneldiğinde, mikrofonun boğuk sesi tüm salonda çınladı. Yayıncı mikrofona pat pat vurup dikkati kendine çekti. Bir konuşma yapılacaktı ve Kadın yakınlarda bir yerlerde dursa iyi olurdu.

Otuzlarındaydı, güzel bir kadındı. Saçlarını uzun zamandır kısa kestiriyordu. Sekiz roman, üç oyun ve bir deneme kitabı çevirmişti. Hatta bunlardan biriyle ödül bile almıştı. Daha önceleri tur rehberliği yapıyordu, ama sonunda tüm yaşamını çevirmenliğe adamaya karar vermişti. Bu kararı, kocasından boşanmasından sonra ger-

çekleşmişti. Yayınevinden bir deneme çevirisi almıştı. Çeviriyi teslim ettikten kısa bir süre sonra Yayıncı bizzat aramış ve çevireceği romanın sözleşmesini imzalaması için onu davet etmişti. Sözcükler, cümleler, bir başka dilden çıkıp gelen konuklar ona koca boşluklar yerine, hazlarla dolu bir dünya vaat ediyordu. Kitaplığının rafları masallara, kurmaca kahramanların yaşadığı bir ormana, küçük patikaların uzayıp gittiği manzaraya açılan bir pencereydi sanki. Öylece durup raflara bakmayı ve benliğine dalmayı seviyordu. Bir kitabın mutlaka bir başka kitaba gereksindiğini, bunun için onların sırt sırta durup kendi dünyalarında her şeyi paylaştıklarını düşünürdü. Kendisini de bu dünyada yaşayan bir çeşit tarihöncesi hayvanlarına benzetirdi. Avcı toplayıcı kültürün bir parçası olarak kitapların içinde yaşayan bir çeşit sansardı sanki. Bir paragraf, bir sayfa, bir bölüm derken, romanın damarlarına hızla girip bütün yaşamını bu kanallara akıtıyordu. Başlangıçta Taner olmadan yapamayacağını düşünmüştü. Hayatından çekip gittiğinde oğlu ve sözcükleriyle baş başa kalmıştı. Onunla geçirilen dört senenin ardından, şimdi onsuz geçen bir dört sene söz konusuydu. Ama sonunda buna alıştırmıştı kendini. Çok geçmeden oğlu okula başlayacak ve masrafları artacaktı. Eğer bu kadar çok çalışması için neden aranıyorsa, buna oğlunu göstermek gerekirdi.

Konuşmanın sonunda yayınevinin sahibinin kendisine yaptığı teşekkürle gülümsemekle yetindi. Ona dönen birkaç bakışa karşılık verip az önce yapmak istediği şeyi anımsadı ve kalabalığın arasından sıyrılmaya çalıştı. Ama şimdi kendisine yönelen ilgiden kurtulamıyordu. Bir editör ve karısı, sonra bir gazete muhabiri ve tanımadığı iki genç yanına gelmişti. Sorular hep kitap üzerineydi. İngilizceden mi çevirdiği, kitabın İspanyolca mı oldu-

ğu, hatta bir ara yazarın önce Fransızca, sonra kendi dilinde yazdığı söylentisinin doğru olup olmadığı sorularına karşılık verdi. Bütün soruların üstesinden gelebilirdi. Bu kitapla tam dört ay geçirmiş ve her satırının hakkını vermişti. Yazarın davete katılacağı söylenmişti. Ama son anda bir aksilik çıkmıştı. Kadın'la telefonda konuşmuşlardı. Mutlaka kusursuz olduğunu düşündüğü çeviri için ona teşekkür etmişti. Okurlarından özür diliyordu. Bunun ayrıcalık olduğunu düşünenler vardı. Geçen sefer yazarla yemek yeme şansı olmuştu. Yayınevinden editörler ve kendisi, lüks bir otelde güzel bir gece geçirmişlerdi. Anlatacak fazla bir şey yoktu. Yazarın beklenilen aksine sessiz oluşu hoşuna gitmişti. Birbirlerine karşılıklı gülümsemişler, bir ara çocuklarından konuşmuşlardı. Güneş evden çıkmadan önce söz verdirmişti. Uyumadan geri dönecekti. İki çello ve piyano müziğe başladığında kalabalığın arasından süzülüp kenti bütün ışıklarıyla birlikte kucaklayan balkona çıktı. Tırabzanlara dayanmış kentin uğultusunu dinlerken, gökyüzünde gezinen dev feneri fark etti. Hiçbir yere konamayan bir sinek gibi daireler çiziyordu. Yakınlarda bir geminin ışığı denizi aydınlatıyordu. Yüzlerce denizanası denizin derinliklerinde kayboluyordu. Sanki hepsi kendisine bir şeyler anlatmak istermiş gibi orada salınıyorlar ve sonsuzluğa karışıyorlardı. Birden omzuna dokunan eli hissetti. Ürpermişti. El doğruca gelip omzuna dokunmuştu. Adamın adı Ferhan'dı. Yayınevinin yazarlarından biriydi. İki öykü kitabının ardından beklendiği gibi bir roman yazmıştı.

“Merhaba, sen miydin? Ben de gitmek üzereydim.”

“Bu kadar erken? Senin gecen sayılır.”

“Halsizim biraz. Üşüdüm de. Hem bir sürü işim var. Oğlumu biliyorsun, söz verdim ona. Bu aralar bensiz uymuyor.”

Böyle durumlar için kusursuz bir bahaneydi bu. Oğlu

onu her şeyden koruyor, her türlü tehlikeden uzak tutuyordu sanki.

Kaçarcasına mekândan ayrıldı. Ferhan elindeki içkiyle kalakalmıştı. Arabasına bindi ve boş caddelerde hızla sürdü. Neden böyle davrandığına anlam veremedi. Muhtemelen Ferhan da şaşırmıştı. Ona karşı bir kabalık yapmak niyetinde değildi. Ama çocukluğundan beri bu kararlılığının başına türlü dertler açtığını biliyordu. Kimileri için aşırı inatçılıktı bu. Ama öyle olmadığına kendini inandırmıştı. Hatta ona, istiridye adını takmışlardı. Önceleri bu isimden hiç hoşlanmamıştı, ama sonra kabullenmişti. Denizin dibindeki bu canlılarla balık pazarında karşılaştığında sessizce gülümserdi. Dik dik istiridyelere bakar, diğer komşularının aksine ağızlarını kapalı tutmalarını hayranlıkla izlerdi. Daha küçük bir çocukken, istekleri yapılmadığında ya da düşünceleri önemsenmediğinde sessizlik yeminleri ederdi. Birilerinin umurunda olmak ister, okuldan çıkıp da servise binmek yerine üç sokak ötedeki evlerine yürümeyi tercih ederdi. Kimseyle koltuğunu paylaşmak istemez, kimsenin yanına oturmazdı. Daha o zamanlar gelecekte kendi çocuğuna asla böyle davranmayacağı sözünü vermişti. Şimdi Güneş uyumadan yetişmeli ve sözünü tutmalıydı. Gecenin tüm ağırlığı omuzlarındaydı sanki. Kendini rahatlatmaya ihtiyacı vardı. Bu gece onu mutlu etmemişti. Oysa hazırlanmak için epey uğraşmıştı. Yüz temizleme jelleri, yeni alınan ojeler, saç boyaları öylece odasında bekliyordu. Her zaman böyle oluyordu. İnsanlarla bir araya gelmesi gerektiğinde anlam veremediği bir boşluk duygusu içini kaplıyordu. Güzel olduğunu bilsin, yaptığı işe değer verilsin istiyordu. Ama aynı hayal kırıklığı burada da gelip onu bulmuştu. Gecenin en çirkin kadını olduğunu düşünmüş, yapılan sohbetlerde sessiz kalmıştı. Koca bir aptal gibi hissetmişti kendini.

## 2

Eve geldiğinde Güneş çoktan uyumuştı. Kardeşi, o gece yeğenine bakacaktı. Güneş'in dayısıyla iyi anlaşığı kesindi. Yorulana kadar her türlü oyunu oynuyorlardı. Ayrıca belli saatlerde televizyon izlemesine izin veriyordu. Kardeşi açık kalan televizyona aldırmadan bilgisayara başında oturmuştu. Kalıp kalmayacağını sordu. Kalacaktı. Hızla mutfağa geçti ve usulca bir şeyler hazırladı. Sonra kardeşinden dağılmış olan oyuncakları toplamasını istedi. Raflardan inmiş kitaplar, legolar ve plastik askerler bütün evi yerle bir etmişlerdi sanki. İçki başını ağrıtmıştı. Çorbasını içerken, şimdi televizyonun karşısına geçmiş olan kardeşine Güneş'in ne zaman uyduğunu sordu. "Sürekli saate bakarak uykuya daldı," dedi kardeşi. "Dokuza doğru yatağına götürdüm." Güneş'in odasına gitti. Işığı yakmadan yanına yaklaştı. Tavandaki fosforlu yıldızlar parlıyordu. Taner'in onları astığı günü anımsadı. Çinli bir kadından aldığını söylemişti. Renklerinin solmayacağı konusunda kadın garanti vermişti. Çince mi, diye sormuştu. İkisi de gülmüşlerdi. O zamanlar böyle ucuz eğlencelerin zamanıydı. Ama işte çoktan renkleri solmuştu. Artık karanlıkta fark edilmiyorlardı. Yarın ilk iş sökmeliyim onları, diye düşündü. Kardeşine erken kalkıp kalkmayacağını sordu. "Evet," dedi kardeşi.

Çekmecede para vardı, sabah çıkarken alabilirdi. “Gördüm,” dedi kardeşi. Odasına gitti. Başucunda duran tarot kartlarını aldı ve karıştırdı. Sırasıyla kupa yedilisi, ters dönmüş bir kılıç üçlüsü, yıldız, para beşlisi, ters dönmüş değnek ikilisi, kupa vale ve savaş arabası açtı ve defterine hepsini kaydetti. Bu desteyi aldığından beri açtığı bütün kartları oraya yazıyordu. Kartların anlamlarını hızlıca okudu. Bazılarının ters olduğu halde iyi şeyler söylemesi hoşuna gitti. Parasal meseleler kısa zamanda iyileşecekti, ama en hoşuna giden şey, Araba kartının sonda olmasıydı. Neler olacağını söyleyen bu karta göre yakın zamanda mutlaka sanatsal bir başarı yakalayacaktı. Öylece kartlara dalmışken yatakta bir ıslaklık hissetti. Çarşafı kontrol etti ama bir şey bulamadı. Pencere kapattı. Havanın bu kadar serinleyeceğini düşünmemişti. Kendini titrer buldu. Yatağın içinde büzüldü. Şimdi neredeyse küçülüp tortop olmuş bir haldeydi ve öylece uykuya daldı.



### 3

Taner pazar günü gelip Güneş'i alacaktı. İki haftadır işlerini bahane ederek uğramamıştı. Güneş'in onu özlediğini biliyordu. Kızgınlığı bu yüzdendi. Güneş iki hafta önce birinden söz etmişti. Babasının yanındaki, ona iyi davranan ve hep gülen bir kadından. Güneş'e sanki mikrop bulaşmış gibi bakmış, nedensiz bir hayal kırıklığı yaşamıştı. Ama kendini sakinleştirmeyi bilmişti. Bu, önünde sonunda olacak bir şeydi. Dört yıl boyunca bir erkeğin yalnız kalması beklenemezdi. Ama şimdi ilk kez Taner'in yanında başka bir kadının varlığını duyuyordu. Kendini Fransız romanlarındaki kadınlara benzetti. Hep böyle melankolik ve tutkulu. Ama bu bir yalandı. Ne tutkunun ne de melankolinin etkisindeydi. Buna apaçık kıskançlık denirdi. Eski kocaya duyulan kıskançlık. Sonunda Taner gelip aldı çocuğu. "Sekiz gibi döneriz," demişti. Geçen hafta Niran'a verdiği sözü tutacaktı. Önce yemek yiyecekler, sonra da oyuna gideceklerdi. Bir restoranda buluştular. Niran spagetti, Kadın'sa et yemek istediğini söyledi. Niran'ın Nişantaşı'nda bir ofisi vardı. Çocuk doktordu. Ufaklığa doğduğundan beri o bakmıştı. Doğal olarak konuşacakları ilk konu Güneş oluyordu.

"Günden güne babasına benziyor," dedi Kadın.

"Biraz abartıyorsun!"

“Yo yo, ciddiym, kitaplarla, müzikle, resimle dolu bir ev yokmuş gibi davranıyor. Plastik askerleriyle, topuyla oynamayı tercih ediyor.”

“Çok şey bekliyorsun ondan,” dedi Niran. “O daha bir çocuk. Şimdi en aktif olduğu zamanlar. Enerjisini bütün gün yatakta kitap okuyarak haralayamaz. Arkadaş edinmesine izin ver bence, hatta sokaktan olsun bunlar.”

Derken konu açılış gecesine geldi. Kadın anlatmaya kararlıydı. Gerçi hiçbir şey olmamıştı, ama yine de anlatmak istiyordu, yalnızca küçük bir ayrıntı olsa bile.

Niran için büyüleyici bir olaydı. Tam sana göre biri, diyordu. Ama Kadın içinde sakladığı şeyi çıkardı sonunda:

“Romanını okudum, hatta öykülerinden birkaçını. Hepsi de çok kötü, çok karanlık şeyler.”

“Daha iyi ya,” dedi Niran. “Ortada düzeltecek ve paylaşacak bir şeyiniz olmuş olur. Kaçıp gitmen çok anlamsız olmuş. Bana kalırsa onunla yeniden karşılaşmanın bir yolunu bul, hem de bir an önce.”

Ferhan öykü kitabıyla önemli bir ödül almıştı. Hem gazetelerde, hem de televizyonlarda tanınan bir kişilikti. Yakışıklıydı ve kadınları etkilemesini biliyordu. “Öykü Öldü mü?” konulu bir tartışma programında, bir eleştirmenle kıyasıya söz düellosuna girmiş, “Cinayeti gördünüz o halde, tanışsınız yani,” deyip eleştirmenle alay etmişti. Edebiyattaki tutucu çevreler onu desteklemiş, zaten sayıları bir avuç olan ilgililerse her şeyin ölümünden korktukları gibi, öykünün de ölümüne karşı çıktıklarını söylemişlerdi.

Kadın ilk tanışmalarında derinleşen sohbetlerini anımsadı. Sevdikleri yazarları birbirlerine saymışlar, ardından unutulmuş birkaç kitabı anmışlardı. Kadın Salinger’in kitaplarını kusursuz bulduğunu söylemiş, öykülerinin hâlâ

aşılammış olduğunu iddia etmişti. Ferhan'sa ayaklarını yere sağlam basmayı tercih etmiş, hiçbir zaman bu kadar kesin konuşamayacağını, evet, pek de iyi okumadığı bir yazar için bir yargıda bulunmak istemediğini söylemişti. Ardından tabii orijinalinden okuduğunuz için, ilk tanışmalarında ona, siz, diyordu, bu yargıya varmakta haklı olabilirsiniz, ama bu düşünceniz oldukça kişisel değil mi?

Şimdi o da kendi düşüncesini açıkça ifade etmekten çekinmiyordu. Hatta buna bir fırsat bulduğu için sevinmişti.

“Ben biraz daha okur merkezli bakıyorum. Yapıtın içinde kendi patikalarımı oluşturmaktan hoşlanıyorum. Herkesin gittiği yollardan değil, kendi yolumdan gitmek, bir çeşit yalnız okur olmak istiyorum. Böyle bakarsanız, Salinger'le aramda kurduğum bağı anlayabilirsiniz, ama sakın yanlış anlamayın beni, gözlerimi kör etmiş değil.”

Sonra edebiyat sohbeti derinleşmişti. Ferhan post-modern edebiyatın Augustinus'la da başlayabileceğini iddia ediyor, yazarıyla karşılaşan Don Quijote'den örnekler veriyordu. Kadın'sa bütün konuşulanları dikkatle dinliyor, sözü onun öykülerinden örneklere getiriyordu. Ama sözünü sakınmadığı açıktı: Onun öykülerindeki dilden hoşlanmadığını, yarattığı şiirsel dünyayı sevmediğini söylemişti. Sohbetin sonunda ikisi de birbirlerine bu zihin açıcı konuşma için teşekkür etmişti. Ama Ferhan da, o da bir çeşit huzursuzlukla ayrılmışlardı. Belki de, diye düşündü, ilk konuşma aramızdaki duvarın asıl nedeniydi. Bir uzlaşma aramaksızın ikimiz de kendi kabuğumuza çekildik. Bu iyimser tutum Kadın'ın yüzüne de yansdı.

Restorandan çıkıp tiyatro binasına geldiler. İkinci kat-taki salona yönelmiş izleyicilerin peşine takıldılar. Sezonun son oyunuydu. Kadın uzun zamandır fırsat bulup da gelememişti. Strindberg'in *Alacaklılar*'ı. Üç kişilik bir oyun. Küçük salonda çıt yok. Sanki seyirciler birbirlerini

tanıyorlarmış gibi sessizler. Herkes bu ayinin doğasına uyum sağlamış. Niran, sesini beğendiği erkek oyuncunun adını sordu.

“Ama ikisi de seslendirme yapıyor.”

“İşte sesi karizmatik olan.”

“İkisi de karizmatik.”

“İşte ne bileyim.”

“İzle ve gör.”

Oyun boyunca Kadın düşüncelere daldı. Cüneyt Türel’in sahnenin sağında gözlerinden akan yaşın anlamını düşündü. Başta aldatmaca gibi görünen dostluğun yok oluşu içindi bu gözyaşı. O hayata verilen bir ceza için. Yoksa eski bir aşkın küllerine değil. Emin bundan. Niran da gözyaşlarını tutamamış, bir yandan alkışlıyor, bir yandan hıçkırarak ağlıyordu. Sezonun son oyununa yetişmeleri iyi olmuştu.

“Alçak adam.” dedi Niran. “Kadına yapmamalıydı bunu.”

İkisi de hâlâ oyunun etkisindeydiler. Vedalaşırken birbirlerine sarıldılar.

Kadın eve döndüğünde Strindberg’in günlüklerinden bulup defterine yazdığı şu cümleleri okudu:

Strindberg’den Bosse’ye 28 Ağustos

Dün sana ellerimi uzattım. Bu, genellikle şu anlama gelir: Kötü olan her şeyi unutam. Bu, genellikle şu anlama gelir: Affet ve unut. Ama o eli tutmadın. Bundan pişmanlık duymazsın umarım!

Ve sonra devam ediyordu:

Yeni evlendiğimiz zamanları hatırla... O gün, evlendikten sonra, benim bir erkek olmadığımı söyledin! Bir hafta sonra ise bütün dünyaya artık Bayan Strindberg olmadığını açıklamak istiyordun. Üstelik kız kardeşlerin de seni bekâr kabul ediyorlardı. Bu nazik miydi? Bu akıllı başında bir davranış mıydı? Bu eğer benim çocuğum değilse, o zaman demek ki bir başkasının olacaktı. Ama senin demek istediğin bu değildi, sen sadece beni zehirlemek istiyordun ve bunu da bilinçsiz bir şekilde yapıyordun. Bu yüzden seni uyandırdım, bir ateş parçası ile...

Sonraki üç gün ise her şeyin korkunç ve berbat olduğunu haykırıyordu. İntikam peşinde olan bir yazar, kadınlardan intikam almak için onları küçük düşürdüğü ve suçladığı oyunlar yazabilir ancak. Böyle miydi gerçekten, emin değildi. O güvensiz, kadınlardan korkan ve mutlu bir aile yaşantısını tedirginliğinden dolayı asla elde edemeyecek olan, zihni karışmış bir Kuzeyliydi artık.



Romanın kahramanı, yakın zamanda eşinden boşanmış bir çevirmen. Hayatta uğradığı hayal kırıklıklarıyla baş etmeye çalışırken bir yandan oğlu Güneş'le ilgilenir. Orta yaşı bulduğu için, gelecekte ümitsiz. İş hayatı da istediği gibi gitmez. İnsanlara ve özellikle erkeklere güveni zedelenmiş...

Ama hayat sürprizlerle doludur, hiç aklınızda yokken kendinizi bir deniz yolculuğunda, her şeyi geride bırakmış olarak bulabilirsiniz. Ve yolculuklar da içinde birbirinden farklı kapılar barındıran deneyimlerdir. Sizi bambaşka bir yaşama, bambaşka bir noktaya taşıyabilirler. Çevirmenimiz de kapılarını tümüden kapadığını düşündüğü aşkın cazibesine yine böyle bir yolculukta kapılıyor.

*Yerçekimi*, Balkış'ın *Fars*'tan önce kaleme aldığı yayınevimizden çıkan ikinci romanı. Belirli kalıplara takılıp kalan bir yazar değil Balkış. Merceğini geniş bir alana tutuyor ve romanlarını da hiçbir yazınsal anlayışı dışlamadan yazıyor. Konudan çok kahramanın duygularına ve günlük izlenimlerine yer verilen, rahat okunan, günümüz insanının iç portresini özenle çizen bir çalışma *Yerçekimi*.

